

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL SUMŲ, KURIAS
DRAUDŽIAMA IŠIEŠKOTI IŠ KREDITO, MOKĖJIMO IR (AR) ELEKTRONINIŲ PINIGŲ
IŠTAIGOJE ATIDARYTOJE SKOLININKO SĄSKAITOJE (SĄSKAITOSE) ESANČIŲ
LĖŠŲ, NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

(toliau – Projektas)

(TAP NR. TAP-18-1778(2); TAIS NR. 18-10936(4))

2020-02-19 Nr. NV-475

Vilnius

Projekto rengėja. Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas. Įgyvendinti 2020 m. liepos 1 d. įsigaliosiančias Civilinio proceso kodekso (toliau - CPK) nuostatas, numatančias, kad vykdant išieškojimą iš skolininko sąskaitos gali būti nurašomos tik lėšos, viršijančios minimalių vartojimo poreikių dydį (toliau - MVPD).

Dabartinė situacija. Dabartiniu metu galiojanti CPK 689 str. redakcija nustato disponavimo pinigėmis lėšomis, esančiomis kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigoje atidarytoje skolininko sąskaitoje (sąskaitose), apribojimas ir išieškojimo iš tokioje sąskaitoje (sąskaitose) laikomų piniginių lėšų tvarką. Reguliavimas nenumato ribojimo, kad išieškojimas gali būti nukreiptas tik į pinigines lėšas viršijančias pagal Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymą apskaičiuotą MVPD.

2020 m. liepos 1 d. įsigaliojus CPK pakeitimo įstatymui Nr. XIII-1460 (toliau – įstatymas Nr. XIII-1460) bus pakeistos CPK 689 str. 6 d. nuostatos, numatant, kad vykdant išieškojimą iš skolininko sąskaitos *gali būti nurašomos tik lėšos, viršijančios MVPD* (nuo 2020 m. sausio 1 d. - 257 Eur).

Projekto esmė. Projekte numatyta:

1. Piniginių lėšų apribojimų informacinė sistema (toliau – PLAIS) automatinio būdu nustatys MVPD atitinkančią neišieškomą sumą visiems iki 2020 m. birželio 30 d. į PLAIS pateiktiems galiojantiems apribojimo ar nurašymo nurodymams. Jeigu nurodymai bus susiję su keliomis skolininko sąskaitomis, neišieškoma suma bus nustatyta vėliausiai atidarytai sąskaitai.

2. Kai nurodymo teikėjas po 2020 m. birželio 30 d. teiks apribojimo ar nurašymo nurodymą, PLAIS nustatys MVPD dydžio neišieškomą sumą skolininko sąskaitai pagal tokias taisykles:

- jei nurodymas susijęs su viena sąskaita ir nėra jau galiojančių nurodymų, neišieškoma suma bus nustatyta atitinkamai sąskaitai;

- jei nurodymas susijęs su keliomis sąskaitomis ir nėra galiojančių nurodymų, *bet* neišieškomos sumos jau buvo taikytos anksčiau – neišieškoma suma bus nustatyta tai sąskaitai, kuriai ji buvo taikyta vėliausiai. Jeigu neišieškoma suma nebuvo taikyta, ji bus nustatyta vėliausiai atidarytai sąskaitai;

- jei galiojančių nurodymų yra – nustatytos neišieškomos sumos ir sąskaitos nebus keičiamos.

3. Jeigu nurodymo teikėjas turės duomenų, kad skolininkas gauna pajamas, iš kurių išieškoti draudžia teisės aktai, jis PLAIS pateiks neišieškomos sumos nustatymo nurodymą, kuriame nurodys neišieškomą sumą, atitinkančią lėšų, iš kurių išieškoti draudžia teisės aktai, sumą, tačiau ne mažesnę nei minimalių vartojimo poreikių dydį.

4. Skolininkas turės teisę pateikti motyvuotą prašymą pakeisti neišieškomos sumos dydį arba pakeisti sąskaitą, kuriai taikoma neišieškoma suma. Siekiant apriboti skolininko galimybę piktnaudžiauti, numatoma, kad sąskaitą skolininkas galės keisti ne dažniau kaip kartą per 3 mėn.

Lėšų poreikis: PLAIS, Antstolių informacinę sistemą ir Turto arešto aktų registrą modernizuos šių sistemų bei registro tvarkytojas VĮ Registrų centras. Preliminari lėšų suma, reikalinga modernizavimui atlikti, yra 726 000 Eur, 510 000 Eur iš jų sudaro valstybės biudžeto skirtos lėšos, 216 000 Eur iš savo lėšų skirs VĮ Registrų centras. Įgyvendinamo įstatymo Nr. XIII-1460 projekto aiškinamajame rašte yra nurodyta, kad Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinei sistemai modernizuoti reikėtų 60 000 Eur (įvertinus patikslinto projekto nuostatas ši suma gali siekti 100 000 Eur), muitinės informacinei sistemai – 60 000 Eur, Sodros informacinei sistemai – 15 000 Eur. Preliminari bendra informacinių sistemų modernizavimui reikalinga suma siekia 0.9 mln. eurų (galutinė informacinių sistemų modernizavimui reikalinga lėšų suma bus žinoma tik priėmus projektą ir parengus informacinių sistemų pakeitimų technines specifikacijas).

Derinimas. Projektas teikiamas Vyriausybei pakartotinai. **Pirminis projekto variantas buvo pateiktas Vyriausybei dar 2018 m. spalio 31 d.,** tačiau buvo gražintas rengėjams tobulinti. Pakartotinai teikiamas projektas patikslintas atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Politikos įgyvendinimo grupės ir Teisės grupės pateiktas pastabas (2018 m. lapkričio 13 d. pažyma Nr. NV-2981 ir 2018 m. lapkričio 12 d. išvada Nr. NV-2960).

Projektas buvo teiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai, Valstybinei mokesčių inspekcijai, Muitinės departamentui, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai, Lietuvos bankui, Lietuvos antstolių rūmams, VĮ Registrų centrui ir Lietuvos bankų asociacijai. Pastabų į kurias neatsižvelgta pateiktos derinimo pažymoje (rengėjų pateikti argumentai vertintini kaip pakankami neatsižvelgimui į teiktas pastabas pagrįsti).

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatoms: projektas atitinka Vyriausybės programos 117.1 p. įsipareigojimą įgyvendinti aktyvias skurdo ir socialinės atskirties mažinimo priemones.

Dalykinio vertinimo išvada: Iš esmės pritardami pateiktiems projektams teikiame šias pastabas:

1. Trūksta informacijos ar jau yra skirtos lėšos PLAIS, Antstolių informacinei sistemai ir Turto arešto aktų registrui modernizuoti.
2. Nepateikta informacija kokių kitų teisės aktų pakeitimų reikės (pvz. reikia koreguoti informacinių sistemų nuostatus) priėmus Projektą ir kas ir kada juos parengs bei priims.
3. Teikime nurodytos informacinės sistemos (Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinė sistema, Muitinės informacinei sistema, Sodros informacinei sistema) neegzistuoja, patikslinti, kokios būtent informacinės sistemos turi būti modifikuotos ir iš kokių lėšų tai bus daroma ir kas bus už tai atsakingas.
4. Nėra aišku ar bus suspėta atlikti visų informacinių sistemų modernizavimo darbus iki nustatytos Projekto įsigaliojimo datos 2020 m. liepos 1 d.
5. Teikime yra nurodoma, kad lėšų poreikis bus tikslinamas parengus informacinių sistemų pakeitimų technines specifikacijas. Reikalinga tikslesnė informacija, kada bus parengtos ir kokių informacinių sistemų techninės specifikacijos ir kada bus žinomas tikslus lėšų poreikis ir iš kokių asignavimų valdytojų jos bus skirtos.

Vyriausybės kanceliarijos teisės grupė pastabų projektui neturi (2020 m. vasario 17 d. išvada Nr. NV-433).

Siūlome projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Audrius Kasinskas

Audrius Kasinskas, tel. +370 706 63733, el. p. audrius.kasinskas@lr.lt

